

Warszawa, czerwca 2017 r.

MINISTERSTWO ROZWOJU

DEPARTAMENT
EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU
SPOŁECZNEGO

DZF-VII.7610.36.2017.PM

Instytucje Zarządzające
Regionalnymi Programami Operacyjnymi

Szanowni Państwo,

W związku z planowanym terminem uruchomienia kolejnych projektów Podmiotowego Systemu Finansowania usług rozwojowych (PSF) w poszczególnych regionach, pragnę zwrócić Państwa uwagę na kilka kwestii istotnych z punktu widzenia prawidłowego wdrażania projektu PSF oraz zapewnienia zgodności udzielanego wsparcia z *Wytocznymi Ministra Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020*. Uprzejmie proszę o analizę poniższych informacji w kontekście rozwiązań przyjętych w poszczególnych regionach oraz o podjęcie ewentualnych działań zaradczych, które pozwolą na zapewnienie spójnego podejścia w zakresie warunków udzielania wsparcia rozwojowego w ramach projektów PSF.

1. Preferencje dla przedsiębiorców, których pracownicy skorzystali z usług mających na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji

Zgodnie z rozdz. 4.1 pkt 4 lit. e *Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian*, IZ RPO powinna zapewnić, że wsparcie w ramach projektu PSF zostanie skoncentrowane w szczególności na usługach rozwojowych mających na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Wprowadzenie powyższej preferencji było wynikiem uzgodnień podjętych z Komisją Europejską w lutym 2016 r. odnośnie wprowadzenia odpowiednich standardów usług świadczonych za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych oraz powiązania systemu z Polską Ramą Kwalifikacji i Zintegrowanym Rejestrem Kwalifikacji (tego typu rozwiązanie zostało bezpośrednio wpisane do Umowy Partnerstwa i było przedmiotem szczegółowej weryfikacji przez służby Komisji). Przyjęcie takiego rozwiązania miało stanowić również dodatkową zachętę do poszerzania zbioru kwalifikacji rynkowych zarejestrowanych z ZRK, a tym samym do zapewnienia większej spójności obu systemów dofinansowanych ze środków publicznych.

Zastosowanie powyższej konstrukcji - odsyłającej bezpośrednio do przepisów ustawy - rodzi jednakże określone konsekwencje związane z przyjęciem wąskiego (ustawowego) rozumienia pojęcia kwalifikacji. Zgodnie z ustawą o ZSK, kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. Jednocześnie, ustawa określa szczegółowe warunki dotyczące włączania kwalifikacji do ZSK, warunki zapewniania jakości

Dokument podpisany elektronicznie przez: Dorota Bortnowska
Data podpisu: 02 czerwca 2017

walidacji i certyfikowania kwalifikacji rynkowych (na które składa się wewnętrzny i zewnętrzny system zapewniania jakości) oraz wymogi dotyczące podmiotów przeprowadzających walidację i certyfikowanie kwalifikacji rynkowych. Powyższe warunki powinny zostać spełnione łącznie, aby uznać, że dana kwalifikacja spełnia wymogi ustawowe. W praktyce oznacza to ograniczenie pojęcia kwalifikacji jedynie do tych usług, które pozwalają na uzyskanie kwalifikacji lub części kwalifikacji zarejestrowanych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji i posiadających odpowiedni kod kwalifikacji.

Karta usługi w BUR wprowadza szersze podejście do weryfikacji kwalifikacji, zgodne z materiałem opracowanym przez MR pn. *Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego* (załącznik nr 8 do *Wytycznych Ministerstwa Rozwoju ws. monitorowania postępu rzeczowego*). Należy podkreślić, że materiał ten ma jednak charakter pomocniczy i jego rolą nie jest ogólne definiowanie kwalifikacji, ale wyjaśnienie, w jaki sposób mierzyć wskaźniki EFS dot. uzyskiwania kwalifikacji. Opracowanie to będzie obowiązywać do czasu pełnego uruchomienia ZRK i ujęcia w nim odpowiedniej liczby tzw. kwalifikacji rynkowych. Zostało ono wprowadzone pod kątem monitorowania wskaźnika rezultatu dotyczącego liczby osób, które zdobyły kwalifikacje po opuszczeniu programu. Określenie statusu danej usługi, tj. rozstrzygnięcie (na podstawie warunków określonych w *Instrukcji wypełniania karty usługi*), czy dana usługa pozwala na uzyskanie kwalifikacji innych niż kwalifikacje zarejestrowane w ZRK, jest wynikiem autooceny dokonywanej przez podmiot świadczący daną usługę rozwojową. Zgodnie z ustaleniami podjętymi w trakcie spotkania grupy roboczej ds. adaptacyjności, które odbyło się 30 listopada 2016 r. negatywna weryfikacja danej usługi na późniejszym etapie (np. w ramach prowadzonych audytów funkcjonowania podmiotów w Bazie) nie wpłynie na kwalifikowalność oraz prawidłowość rozliczenia dofinansowanej usługi. Wszelkie konsekwencje będą dotyczyły jedynie podmiotu, który zamieścił informacje w BUR niezgodne ze stanem faktycznym.

Niemniej, w przypadku zastosowania kryterium preferencji dla usług kończących się zdobyciem lub potwierdzeniem kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy o ZSK, na Operatorze spoczywa obowiązek weryfikacji spełnienia powyższego kryterium, np. poprzez sprawdzenie kodu danej kwalifikacji w ZRK. Jedynie w takim przypadku istnieje możliwość zastosowania wyższego poziomu dofinansowania dla usług, które spełniają wymogi określone w ustawie o ZSK.

Dodatkowo, w związku z sygnalizowanym przez niektóre regiony deficytem podmiotów walidujących i certyfikujących zarejestrowanych w BUR, istotne znaczenie ma podejmowanie bezpośrednich działań informacyjnych na poziomie lokalnym i regionalnym, mających na celu pozyskanie odpowiedniej puli podmiotów świadczących usługi rozwojowe w zakresie walidacji i certyfikacji w projektach PSF.

2. Wyłączenie możliwości finansowania w ramach usługi rozwojowej zakupu środków trwałych, kosztów dojazdu i zakwaterowania.

Zgodnie z rozdz. 4.1 pkt 12 lit. e *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian*, w ramach projektu PSF nie jest możliwe kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej, która obejmuje koszty niezwiązane bezpośrednio z usługą rozwojową, w szczególności koszty środków trwałych przekazywanych przedsiębiorcom lub ich pracownikom, koszty dojazdu i zakwaterowania, z wyłączeniem kosztów związanych z pokryciem specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą zostać sfinansowane w ramach mechanizmu racjonalnych usprawnień.

Należy jednak zauważyć, iż w ramach wdrażanych obecnie projektów identyfikowane były przypadki usług, które obejmowały koszty dojazdów i zakwaterowania, a także przewidywały wręczanie korzystającym z usługi środków trwałych, np. iPadów lub laptopów. Tego typu koszty należy uznać za niekwalifikowalne i nie podlegające finansowaniu w ramach projektu PSF. Podmiot korzystający z usługi jest zobowiązany do pokrycia tego typu kosztów w całości ze środków własnych.

W celu uniknięcia w przyszłości ewentualnych nieprawidłowości związanych z finansowaniem powyższych wydatków w projekcie PSF niezbędne jest podjęcie odpowiednich działań zaradczych zarówno na poziomie krajowym, jak też regionalnym. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości opracowuje instrukcję

dla podmiotów świadczących usługi rozwojowe, wskazującą na wymóg wyłączenia tego typu wydatków z całkowitych kosztów usługi. Planowana jest również organizacja serii szkoleń i instruktaży dla przedstawicieli instytucji rozwojowych, które będą obejmowały zasady prawidłowego wypełniania karty usługi, a także szacowania kosztów usługi ich prezentacji w Bazie Usług Rozwojowych. Jednocześnie, niezbędne jest podjęcie odpowiednich działań informacyjnych przez IZ RPO i Operatorów skierowanych bezpośrednio do przedsiębiorców. Istotą powyższych działań powinno być wskazanie potencjalnych konsekwencji wynikających z dofinansowania kosztów dojazdu, zakwaterowania i środków trwałych ze środków EFS. Dodatkowo, zaleca się wprowadzenie odpowiednich zapisów do umowy wsparcia zwieranej z przedsiębiorcą, wyłączających możliwość dofinansowania powyższych kosztów w projekcie PSF.

3. Monitorowanie wskaźnika *Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu*.

W trakcie monitorowania wskaźnika rezultatu bezpośredniego *Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu* należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- w BUR dostępne są zarówno usługi, które kończą się uzyskaniem kwalifikacji, tzn. obejmują etap szkolenia, walidacji i certyfikacji, jak również usługi, które prowadzą do nabycia kwalifikacji (tj. przygotowują do jej uzyskania), np. szkolenie językowe, które kończy się egzaminem wewnętrznym, jednak nie obejmuje etapu walidacji i certyfikacji. W związku z tym, do wskaźnika należy wliczać jedynie te osoby, które w wyniku udziału w jednej kompleksowej usłudze lub kilku powiązanych ze sobą usługach zarejestrowanych w BUR uzyskały kwalifikację, nie zaś osoby, które wzięły udział w usłudze wyłącznie prowadzącej do zdobycia kwalifikacji;
- fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach czterech następujących etapów:
 - a) ETAP I - Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie.
 - b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie w karcie usługi standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy projektu w wyniku prowadzonych działań projektowych - w karcie usługi powyższy wzorzec opisany jest w dwóch polach (*Główny cel usługi* oraz *Czy usługa prowadzi do nabycia kompetencji?*). Główny cel usługi (edukacyjny) musi zostać opisany językiem efektów uczenia się/kształcenia w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i musi odnosić się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Z kolei opis kompetencji powinien zawierać jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabycie kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się dla danej kompetencji oraz kryteria i metody ich weryfikacji.
 - c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie.
 - d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (oceny) z przyjętymi wymaganiami określonymi na etapie II (efekty uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielonego danej osobie – w przypadku projektów PSF realizacja etapu III i etapu IV będzie zapewniana dzięki Systemowi Oceny Usług Rozwojowych. Do wskaźnika powinny być wliczane jedynie te usługi, które na pytanie 1 (*W jakim stopniu wg Pana/Pani opinii cel usługi rozwojowej został zrealizowany/osiągnięty?*) uzyskały ocenę na poziomie 4 lub 5 w 5-punktowej skali ocen.

4. Usługi doradcze a bezpośrednie wsparcie dla uczestników projektu.

Usługi doradcze dostępne w BUR prowadzą do realizacji celów biznesowych, przez które należy rozumieć wytworzenie produktu/ów, który/e pośrednio wpływa/ją na sytuację ekonomiczną lub finansową przedsiębiorcy lub w przypadku, gdy realizacja usługi pozwala na poprawę sytuacji ekonomicznej lub finansowej przedsiębiorcy. Cel ten odnosi się zatem do uczestników instytucjonalnych nie zaś

indywidualnych. W przypadku usług doradczych cele edukacyjne (tj. cele odnoszące się do zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uczestników usługi) zwykle mają charakter towarzyszący lub nie występują w ogóle. W związku z tym, realizacja usług doradczych zasila w pierwszej kolejności wdrażanie wskaźnika produktu *Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych wsparciem w programie* oraz wskaźnika rezultatu bezpośredniego *Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie*.

Niemniej, w przypadku, gdy w zgłoszeniu na usługę wskazani byli konkretni uczestnicy tej usługi (np. kadra zarządzająca przedsiębiorstwa), indywidualni uczestnicy powinni zostać również wliczeni do wskaźnika produktu *Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie*. Powyższe przypadki powinny być zatem analizowane indywidualnie, w zależności od specyfiki udzielanego wsparcia.

5. Studia podyplomowe a studia stacjonarne

W przypadku studiów, jako usługi rozwojowej dofinansowanej ze środków publicznych, za usługę kwalifikowalną w ramach projektu PSF należy uznać jedynie studia podyplomowe. Kwalifikowanie do dofinansowania studiów stacjonarnych jest niemożliwe, ze względu na fakt, iż taka forma wsparcia nie wpisuje się w definicję usługi rozwojowej, tj. nie spełnia ona kryteriów ani usługi szkoleniowej ani usługi doradczej. Ponadto, z uwagi na czas trwania studiów stacjonarnych, ich okres może niejednokrotnie wykraczać poza okres realizacji projektu, co uniemożliwi w praktyce monitorowanie realizacji tej formy wsparcia.

Z poważaniem,

Dorota Bortnowska

Zastępca Dyrektora Departamentu EFS